

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joi și Sămbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la

Administrațiunea tipografică arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.

Epistole nefrancoase se refuză. — Articuli nepublicați nu se însoțiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garoné — și timbru de 30 cr. pentru 5e care publicare.

Sinodul arhiepiscopale.

Sedința (X) 15 Aprilie

Dep. N. Gaetan s' a declarat de bună și apți Marele Andreiu; cum putem acum pretinde dela Escelenția Sa s' eș prime judecata asupra lor?

Dep. Dr. Peten. Atât în răspunsul seu cât și cu altă ocaziuni am auzit pe Escelenția Sa accentuând pacea bisericii pe care o întesc. Tot aceasta s' accentuează și în proiectul de regulament a d. dep. D. Manole Răspunsul Escelenției Sale s' trece la protocol și aceasta ne dă garanță despre conservarea păcii. S' ne mulțumim cu atât și s' nu împedem bunele intențiuni referitoare la pace căci pe calea păcii ajungem mai departe. Se trecem deci preste propunerea de față.

Dep. P. Cosma. Constituțiunea bisericii noastre atât este de frumoasă încât în adevăr o pot învidia aceia, cari nu o posed. E frumoasă însă numai scind-o aprecia, la dincontră nu. Noi, asemenea copilor, cari nu sciu umbra, fiind restrinși de pe alte terene, ne-am apucat de constituțiunea bisericii noastre, ne-am grămădit cu toții pe terenul ei, unicul pe care ne putem mișca liber. Acestei împingări se pot adscrie mîntele diferințe ce se nasc în detrimentul bisericii noastre. Noi în loc se combatem și se respingem suspinurile din jurnale dovedind malițiozitatea acestora prin un curs normal al lucrurilor noastre venim cu astfel de lucruri, ca s' n' avem alta de lucru decât s' dăm în constituțiunea noastră. Motivul apariției acestor a. e. precum am dis, de o parte împingurarea, că suntem restrinși de pe alte terene, iar de altă parte și slăbiciunea noastră, a corporațiunii celei mai înalte, a sinodului. Acești din urmă e vina, dacă organismul bisericii noastre e putred, căci nu compunese lucrurile. Lucrurile mici le considerăm de mari și ne lăsam în privința lor în desbateri și discuțiuni lungi, dăm fără rezervă și cumpet în dreapta și în stînga, dar tot numai în noi, spălându-ne rufe în fața lumii. Eu nu cunosc rele, nici intențiuni rele în administrațiunea noastră, cel puțin nu ni se arată a fi.

Ar fi frumos oare dela noi se scoarmin noi însine bănuim în privința administrațiunii noastre? Se venim noi însine se stărîm doar, doar s' a afla ceva rău de care se ne apucăm și s' eș desgolim? Și ce se întescose altceva acum decât ca cu tot prețul se se dea la iveală vre un rău pe care apoi se l' sboticim! Și cine perde prin aceasta? Tot noi, căci dovedim, că nu sîntem demni de o instituțiunea așa de frumoasă pe cum o avem. Li s' eș împuțat articolilor din „P. Lloyd” că pretind ingerența regiunilor în afacerile bisericii noastre. Până atunci, până când noi însine ne vom suspina unii pe alții și vom da fără rezervă în dreapta și stînga ne va lovi mai tare pe noi

însine o împutarea de acelea de care se face articolilor din „Pester Lloyd.” Până ne vom scii folosi cu demnitate de drepturile cari ne compet' n' avem s' ne temem de o ingerență din afară. Eu m' am înscă că, dacă vom pucea așa precum se face încercarea, cu toată neingerența constituțiunea noastră ar deveni infricoașă încât alții cari o ar cunosc, chiar oferindu-lise nu o ar primii. Am dis că noi aici în sinod sîntem de vină la tot rîul ce ar exista. Noi sîntem chemați a delatura neajunsurile, înainte trebuie însă se le cunoasem. Ne-am lămurii numai atunci dacă ne-am duce la isvor și am căuta noi însine cari sînt acele neajunsuri. În interesul păcii mași învoi s' se aleagă o anchetă din sinod care s' cerceteze starea lucrului în administrațiunea noastră. Mi-e frică numai că nu s' a pută dovedi nimic și ne vom spăla rufe în fața lumii. Sînt de părere se fim mulțămii cu răspunsul ce ni s' a dat din partea presidiului și se trecem preste propunerea d. dep. D. Manole.

Dep. E. Brote: Din cele ce am auzit dicându-se spre delaturarea propuneri făcute de dep. D. Manole se vede că propunerea aceasta n' a fost pre deplin înțeleasă. Propunerea e făcută chiar pe baza răspunsului presidial. Chiar din răspunsul acesta se vede, că ar mai fi multe de dis și propunerea nu pretinde alta decât ca aceea, ce e dis, s' se spună. În propunere s' dice, că sinodul e gata a primi ori-ce descoperiri, ce ar ave a face presidiul. Unde și când se face presidiul descoperirile acestea propunerea nu o spune, ci o lasă la bună chibzușală a presidiului. Propunerea nu poate ave deci nici o băneală; ea nu e alt ceva decât un act de prevenire față cu presidiul. În ea se dice, că sinodul e gata a ajuta pre presidiul în delaturarea eventualelor pedeci ce s' ar opune regulei funcționării a organismului nostru bisericesc. Dacă Escelenția Sa află, că în sinod nu e nici locul nici timpul potrivit pentru eventualele descoperiri, de acolo încă nu urmează că ar trebui s' trecem preste propunere, ca preste un ce ne-realizabil, căci ea nu restringe cesțiunea la timp și loc anumit. Se susținem propunerea lăsând la voia Escelenției Sale calea ce va voi se o ia intru deslegarea ei.

Dep. Lemény: Propunerea ar fi atunce basată când ar fi formulată în sensul celor dis de d. dep. E. Brote. În modul, cum e formulată nu o putem primi. Atăta poate face sinodul, că declară a-i veni Escelenției Sale în ajutoriu îndată ce acesta li va chema.

Dep. Dr. P. Barcianu: Desbateri o cesțiune din sesiunile trecute. Aceasta o sciu membrii cei mai vechi sinodali. Dacă a venit cesțiunea aceasta unde e, aceasta nu se poate împuțta nici de cum unor-a din membrii sinodali, îndată ce vom recugeta cele petrecute.

Membrii cei vechi își vor aduce aminte, că s' au mai ridicat învinuirii asupra consistoriului, că acesta a stăruiet s' se constate baza acestor învin-

niri, cu toate acestea vorbele au ramas vorbe. Vorbele acestea însă au dat nasceră la nedumeriri, și de unde a venit acele vorbe și prin urmare și nedumeririle ce s' au născut față de funcționării nostri? chiar dela înaltul Presidiu. Acum se nasce dorința se ni se spună și se aflăm vina și reul pe care apoi s' eș delaturăm în vi vrăjbi și în ceartă ci în buna armonie; de aceea sîntem noi doar adunați aici ca se ferim organismul bisericii noastre de ori ce rău ce s' ar pută incuiba în el, făcînd aceasta în liniste și cu îndemnul de a vedé decurgînd toate lucrurile noastre în ordinea cuvenită. Dacă ne inferbîntăm cu toții atunci în loc se îndreptăm rîul în mărîm. Nu e bine se presupunem unul la altul intențiuni rele ci se credem fierăria că pucea din motivul curățeniei și a sincerității și se avem încredere unul într'altul altcum nu ne vom înțelege în veac și lucrurile încă nu vor merge bine. Ca se nu ne spălăm rufe, după cum dice d. dep. Cosma o conced și eu căci e urit. De alte ori d. Cosma n' a vîdît lucrurile așa rosa ca aji, imi pare bine că cel puțin vede și D-sa că lucrurile n' a mers tocmai așa rău precum o suspinea de alte ori. Noi n' avem în vedere altceva decât vindecarea rîului, aceasta o pretinde și propunerea dep. D. Manole. Ea nu întescie nici decât stricarea, ci consolidarea păcii pe baza descoperirii și a vindecării rîului ce doar ar exista. Propunerea nu cere s' se facă descoperirea aici și acum numai decât, ci numai se se facă odată pur și limpede. Aflînd că lucrul stă precum s' ar părî din învinuirii atunci se ne punem în armonie și în liniste s' eș vindecăm. Spriginesc propunerea dep. D. Manole.

Presidiul: S' eș mi spună d. antevorbitoriu și s' eș mi ajute memoria când ași fi ridicat un învinuirii asupra funcționarii?

Dep. Dr. Bărcianu: Datul n' eș voi pută spune cu securitate. În sesiunea trecută a dis Escelenția Sa, că ar fi unii membri în consistoriu, cari nu și împinesc datorințele precum se cuvine.

Presidiul: Eu nu am dis aceasta. S' ar fi putut lua în sensul acesta doar unele declarațiuni de ale mele, ce le-am făcut la diferite ocaziuni. Se s' eș me fi exprimat însă în modul indicat, nu mi aduc aminte.

Propunerea pentru încheerea desbaterii nu se primesc.

(Va urma.)

Revista politică.

Sibiu, în 7 Maiu.

Casa deputaților Ungariei atrage atențiunea generală asupra ei prin discursurile ce urmează unul după altul în cesțiunea bosniacă (creditul de pacificățiune). Guvernul unguresc prin pre-ministrul seu se apară de unde cele mai ale opozițiunii, dar cu toate aceste loviturile din stînga estremă și din partea naționaliilor

sînt grele încât abia se pot para. Eötvös a înscinat vot separat.

Unic în felul seu a fost discursul lui A. Németh, care acusă pe guvern că părătesce abuserile pentru ca se și susțină majoritatea. Németh împotesetează, fără de a ajunge la obiectul din desbateri, nise concesiuni și alte afaceri administrative, din trecut mai recent care se vede că n' au alt scop decât îngreuiarea pozițiunii guvernului, acum când în casa deputaților se desbate una din cele mai delicate cesțiuni politice pentru Ungaria.

În sedința de alaltieri, ne spune o telegramă, a motivat Szilágyi proiectul seu de resoluțiune, ca dieta s' denegé votarea creditului de pacificăre și a provocat guvernul s' se desfață prin influența sa ocupațiunea din Bosnia și Ertegovina. Cu alte cuvinte, se lucre într'acolo, ca monarchia s' eș retragă trupele din provinciile acestor.

Renumitul deputat dietal de naționalitate sârb, Dr. Polit, într' o hărtia adresată redacțiunii lui „Pesti Napló” se pronunță mai de curînd în cesțiunea de naționalitate astfel:

„Eu cesțiunea de naționalitate nici odată nu am considerat ca o cesțiune de stat, ci curat numai ca o cesțiune administrativă. Balcea și Banatul nu au de a face nimic cu cesțiunea orientală, pentru că acolo elementul sârbesc e sporadic, și pentru aceea ei nu poate ave pretensiune la rorul care cu tot dreptul și l' vindcă elementul sârbesc în provinciile turcesci. În Dalmajia, în confinul militar și în Sirmiu, unde elementul sârbesc este compact, se poate constata o cesțiune nu într'atîta sârbescă, cât croață, carea va fi de a se deslega între croați și maghiari. Cât pentru cesțiunea de naționalitate în Ungaria, eu susțin, că politica de naționalitate a lui Coloman Tisza e o nefecieră mare, pentru că înțelepciunea unui bărbat de stat nu s' așă într'aceea, ca s' îndestuleze justele lor pretensiuni între cadrele întregităii Ungariei și ale suprafeții îndreptităii a rasei (? Red.) maghiare. Sînt convins, că de ar mai exista partida vechiă a lui Deák, politica de „sdrobire” față cu naționalitățile nici când nu s' ar fi putut inaugura. Ce privesc în urmă rapoartele noastre către Serbia, sînt convins: că dacă între noi și între poporul Sârbiei nu ar sta la mijloc ca un zid despărțitoriu ocupațiunea, atunci între rase maghiară și cea sârbescă s' ar pută încheia cea mai bună printră, carea eu o în foarte de dorit cu privire la corelațiunile orientale ale patriei noastre.”

Cesțiunea D'unărei nu eș puțin interesantă în desfășurarea ei mai ales în corpurile legislative române. Începem aji cu publicarea interpelațiunii lui Vernescu și vom continua cu răspunsul guvernului. Până vom termina cu aceste avem s' înconsoțimăm publicul cetitor, că „Telegraful” de Joi anunță, pe lângă rezerve, că comisiunea dunăreană a respins proiectul lui Barrère. Dacă s' ar adeveri scirea aceasta, ceea ce e anovă de creșt, n' ar vîd nici o însemnătate telegrama, care spune după „Polit. Corr.”, că Rusia ar fi împuțteric pe delegatul seu se între în desbateri proiectului.

Discursul

deputatului Mich. Polii învitat în dieta Ungariei la 15 Maiu n.

Dacă este adevărat ceea ce se zice că evenimentele cele mari își proiectează umbrele, apoi putem afirma că întreaga afacerea Bosniei nu e decât precursorul acelei crise mari, ce va urma în momentul când se va decide definitiv cestiunea cea mare a Orientului. Crisa orientală înaintea noastră cu pași uriași. În fața cu evenimentele orientale ce s'au desvoltat deja și se vor mai desvolta încă, Ungaria are lipsă de toate puterile sale, pentru a se apăra de o incurcare în acele complicațiuni.

Când crisa orientală va zgudui raportul reciproc dintre marile puteri europene, Ungaria prin legătura ce ne leagă de Austria va simți în prima linie aceea zguduire, dacă cum-va nu vom fi mai precauți. În fața acestor pericole, în fața acestei afaceri bosniace fie care Maghiar, fie care lui credincios al patriei sale poate se pune cu drept cuvânt întrebarea, dacă sensul legăturii ce ne leagă de Austria, adică sensul pactului public atât de mult laudat este oare acela, ca Ungaria să promoveze ambițiunea de cucere a Austriei fără de a lua în considerare interesele Ungariei?

Să nu ne facem iluzioni! Noi ne aflăm de 6 luni în reboșii și încă tot nu șcim cum stăm cu afacerea insurecțiunii. Scările sunt foarte întunecate. Noi nu putem judeca insurecțiunea decât după aparatul ce funcționează în Bosnia. E lucru ciudat, că o putere mare a fost silită să pună în mișcare întreg aparatul său pentru ca să infrângă o insurecțiune relativ foarte nesemnificativă. Nu numai că s'au mobilizat 70,000 soldați ci a trebuit să întrevină și flota. Mai știți de câte puteri au fost arși s'a tras din corăbii asupra insurgenților. Eu nu mă îndoiesc că în cele din urmă și va succede marelui puteră a infrângere insurecțiunea, dar unde este garanția că această insurecțiune nu va izbucni de nou?

După cât cunosc eu împregiurările și relațiunile de acolo, acel popor mai curând va suferi să se peară, să fie stăpinit decât să se supună Austriei.

Al. Csánady (interupend): Bine face! (Mare ilaritate în dreapta.)

Polii (continuând): Dacă politica bosniacă ne a făcut și ne face să aducem atâtea jertfe: atunci putem întreba: care este adevăratul scop al acestei politici de ocupațiuni? Aceasta întrebare s'a pus adese ori, dar nu ni s'a dat nici când un răspuns adevărat. (Așa e! din stânga extremă.)

Eu întreb din nou: este ocupațiunea o dispozițiune preventivă sau introducerea unei acțiuni mari? S'a dis în delegațiuni oareși când, că noi cucerim Bosnia și Erțegovina pentru să apărăm Croația și Dalmatia. Dar, dlor, dacă va trebui să cucerim țeri străine de atâte ori de câte ori trebuie să ne apărăm țeara, atunci pentru să asigurăm Bosnia și Erțegovina, ar trebui să ocupăm Albania și Macedonia. Mult mă mir cum a putut să afirme asemenea lucru un bărbat de stat serios, d-voastră cari ați fost în delegațiuni scifi cine este acela?

Dar aceasta nu e decât o dovadă, că de uzoratică a fost politica ce ne a dus în Bosnia și în Erțegovina. (Adevărat! Așa e! din ambele stângi.)

Dacă această ocupațiune și întreaga politică bosniacă este introducerea unei acțiuni mari, atunci pronunțați acul cuvânt mare ce joacă pe buzele noastre a tuturor: aceasta este introducerea la reboșii cu Rusia. Fiind lucrul astfel eu zic: dacă monarchia are încredere în sine pentru a se măsura cu Rusia și dacă Ungaria aprobă această politică, să nu mai pierdem timpul, să nu mai risipim

bani și sângele nostru, ci să clarificăm situațiunea, să pornim contra Rusiei. Cumcă reboșii cu Rusia toți și un lucru cam greu, în privința aceasta me provoc la un marfor classic, la însuși dnl ministru president. D sa a dis la o ocaziune în delegațiuni, că nu-i va pără rău viața întreagă, căci a ferit Ungaria de a fi încurcată în reboșii din 1877. (Strigări: Aici a dis aceasta!) Conced că a dis'o aici. Consimt cu dl ministru president și-mi aduc bine aminte, că în anul 1877, când se discuta aici cestiunea orientală, eu poate prima și ultima dată mi-am exprimat încrederea cătră d-sa, pentru că nu s'alasat să fie răpit de curentul șovinistic de atunci.

Dacă lucrul este așa, dacă un reboșii cu Rusia a fost un lucru serios atunci când Turcul finea cu eroism pe Rus legat la Balcani, când Turcia a înfrânt singură deosebitele insurecțiuni în Bosnia și Erțegovina, când Turcia fiind în putere putea fi aliatul nostru, când în fruntea guvernului din Anglia se afla lordul Beaconsfield, care a nrmărit o politică amicală față cu monarchia noastră, — dacă atunci, zic, reboșii cu Rusia a fost un lucru periculos: oare acum fiiva acela mai puțin periculos? Oare când Turcia e înfrântă, ba așa zicând nimiciti, când din Rumelia și Bulgaria s'a format un stat nou, când ne aflăm în față cu două regate creștinesci noue, când la cărma guvernului din Anglia se află Gladstone, care a strigat „Hand off”, oare acum se fie mai puțin periculos acul reboșii de cât atunci? Am auzit dicându-se că astăzi situațiunea ne e mai favorabilă, căci avem un aliat puternic în Germania. În cât pentru aceasta alianță, s'ar pută face multe observări, pentru că mie mi se pare că aceasta alianță, acest raport, nu e oareși cum un raport între doi factori egali, ci din ce în ce desvoaltă încât pentru Austria într'un raport de vasalitate. Ce felu de consecuente poate se aibă aceasta, nu ve voiu spune în acest moment. Este oare această alianță, acest raport astfel, încât să nu poată fi zguduit? Ve rog să ve reamintiți în ce strînă amiciție s'a aflat acest imperiu cu Rusia, că a fost un timp când în Berlin se dicea, că interesele Germaniei și Rusiei la Dunărea de sus și de jos sunt identice. Aceasta s'a întâmplat într'un timp când contele Andrássy peregirase la Petersburg și Moseva. Eu cred că dacă Rusia ar perde scumpa amiciție a Germaniei, ea s'ar potă consola, pentru că îndata ce ar perde-o ar câștiga alianța Franței, un reboșii cu Rusia însă ar avé nisce consecuente neprecalculabile. Aceasta nu e o întrebare a noastră, ci este întrebarea păcii europene și oare noi să fim chemați a provoca, un reboșii pentru un „Bischen Erțegovina”? Și este oare în interesul Ungariei ca să se încure într'un reboșii mare pentru Bosnia și Erțegovina?

Ungaria și seminița maghiară s'a opus dintru început totdeauna la aceasta nenorocită procedere și cu drept cuvânt, pentru că ceva teribil ca noi se jertfim milioane pentru această întreprindere când avem lipsă de tot crucerul și guvernul nu șcie să ne spună: cu ce scop? Unde ne vom opri pe acest poverniș? Eu cred că Ungaria în prima linie va potă să-și valideze justele sale interese în orient într'al mod ear nu prin ocupațiune. Dacă înțeleg bine adevărată politică ungurească, aceasta nu poate fi decât următoarea: a ține pe Rusia în departere de peninsula balcanică, a-i paralisa influența acolo sau cel puțin a-i opune un contrapond. Acesta a fost scopul politicii noastre. Politica austriacă e toema contrariul, ea a comis tot ce poate paralisa acest

scop. Dacă voim a urma aceasta politică corectă, am trebui să urmăm toțma exemplul Rusiei: am trebui să ne câștigăm amiciția acelor popoare. (Aprobari din stânga extremă.)

Nu zic că monarchia noastră să urmeze o politică curat slavă, dar să nu fie însă dușmanul acelor popoare, să nu le estermeze prin sabie și foc. (Așa e! din stânga extremă) Monarchia noastră a îngrădit dela tractatul din Berlin încoace erori peste erori. În congresul dela Berlin după curentul de atunci a dominat ideea principală, că monarchia va fi în stare să împiedice cu mijloace morale influența Rusiei în peninsula Balcanilor. Dar am văd că congresul din Berlin nu a fost în stare să împiedice organizarea Bulgariei, a Rumeliei orientale și Bulgariei fură dați așa dicend influenții rusesci.

Încât pentru Sërbi — și aici observ că în peninsula întreagă a Balcanilor nu sunt decât două trupine slave: cea bulgară și cea sërbească — încât pentru Sërbi, zic, a predominat ideea, că acestia vor fi spre ajutoriu Austriei ca se contrabalanteze cu mijloace morale influența rusească. Dar ce a făcut Austria? Îndată ce a ocupat provinciile a luat o atitudine ostilă față cu tot ce e sërbes. A căutat un rașim la catolici, a măgulit pe mohamedani, ear pe Sërbi i-a persecutat într'un mod formal.

În Bosnia însă propriamente nici nu este altă naționalitate decât cea sërbească, numai că aceasta e despărțită în trei confesiuni. Sërbi mohamedani se numesc cu mândrie Turci, cu toate că nu șciu nici măcar un cuvânt turcesc. Ei vorbesc sërbesce așa de curat cum vorbesc bunăoară Sërbi din Bacica în Ungaria. Bosnia-catolici sunt în minoritate. Sërbi bosniaci se află în majoritate absolută față cu catolicii și mohamedanii. Acești catolici sunt urșigii de cellați. Și pe aceasta împregiurare și-a întemeiat Austria întreaga sa politică orientală. Cât de departe a mers această prigonuire contra elementului sërbesc, aceasta nu e o putem nici închipui și când ni-o povestese cineva nu-i credem. Voiu aduce numai un exemplu. Pe timpul domniei turcesce se afla pe scoalele confesiunii sërbesci inscripțiunea: „scoală sërbească.” Admistratiunea austriacă a ținut acest lucru foarte suspect, precând Turcul nu a aflat nici o suspexiune într'ensul. Și ce face ea acum?

S'a dus cu oare care pompă și cu asistența organelor politice în fie care comună și au îndepărtat aceste inscripțiuni, înlocuind-le însă cu inscripțiunea: „scoală de confesiune gr. orientală,” pentru că înaintea admistratiunei din Bosnia și Erțegovina cuvântul „sərb” înseamnă atât căt „felonic”, tradare de Maiestate. Prigonirea Sërborilor se trage ca un fir roșu preste întreagă admistratiunea a Bosniei. Dar ar fi prea mult a arăta toate nebuniile comise de aceasta admistratiunea. Este însă o cestiune, care nepuțind fi deslegată din partea Austriei a făcut imposibil scopul mărturisit al mandatului din Berlin de a crea acolo o stare regulată și civilizată. Aceasta e cestiunea agrară.

Îndată după ocupațiune mi s'a dat ocaziune să vorbesc aici despre cestiunea aceasta și se o caracterizez în tot cuprinsul său. Ca unul ce cunosc aceste relațiuni am trebuit să me mir când fostul ministru de finanțe Iosif Slavy, disese în delegațiuni, că cestiunea agrară nu poate fi cauza insurecțiunii, pentru că asemenea relațiuni de arândă există și în Dalmatia, și în Bosnia, în Ungaria și în alte locuri. Este însă o deosebire. În Bosnia aceste relațiuni s'au întemeiat prin usurpatione. Ne ar duce prea departe a arăta detaiurile, voiesc numai se atingă aceasta cestiune cu două trei cuvinte, se o ilustrez cu un exemplu

scos din raporturile agrarie ale Ungariei. Se presupunem că nobilimea maghiară, proprietarii cei mari, au avut mult pământ urbarial, dar pământ aludat foarte puțin sau chiar nimic. Prin reoșoabe nobilimea a sărăcit.

A asupra pe iobagi, a altera acest raport nu era iertat; deci ei au silit pe iobagi vecini cu forță armată, prin contracte fictive, ca pre lungă un oare care *combinatoriu* să intre în raportul de arândă și atunci ar fi sosit timpul ca erarii să despăgubească pe adevăratul proprietariu și ei siles pe acești iobagi de odată la un raport de arândă. Firesco un asemenea lucru în Ungaria nu ne putem închipui dar în Bosnia și Erțegovina de facto așa s'a întâmplat, pentru că un proprietar a fost turc, celalalt a venit acolo și a silit pe iobagi să zăcă contract, i-a dat semența, i a zădit casa și ce e de căpetenie, l'a apert contra așa numitului fuscar, un fel de nobil care după concepțiile din Ungaria seamănă cu aceea ce noi numim nobil opincariu.

Acesta e originea cestiunii agrarie. Amintesc aceste momente numai pentru că nu este adevărat că acest raport de arândă e de natură de drept curat privat, ci pentru că acela e obiectul dreptului public, prin nrmare ar fi foarte cu drept ca în aceste țeri să se execute desdauarea pământului.

Dar dacă noi nu avem bani spre acest scop, se fim sinceri, să o spunem, să nu dicem că acel raport e îndreptățit și că nu trebuie executată desdauarea pământului, ci se spunem, că nu avem bani. Și dacă numai aceasta ar fi cauza, că adică nu sîntem în stare a asculta desdauarea pământului din Bosnia și Erțegovina, și aceasta ar fi de ajuns ca să părăsim acele provincie, pentru că nu vom voi doară se ținem aceste țeri pentru totdeauna în stare de asediu, și pe câtă vreme cestiunea agrară nu se va resolvi, insurecțiunea nu va înceta, toțma cum a fost și sub Turci.

(Va urma.)

Cestiunea Dunărei în camera României.

Știința Camerei dela 1 Maiu.

Interpelatiunea lui Vernescu.

G. Vernescu. Dlor deputați se în asteptăți dela mine ca să fac un discurs cu ocaziunea acestei interpelări; fraselu nu trebuie să aibă loc într'o cestiune așa de importantă ca aceasta. Și apoi dlor deputați, cestiunea a fost discutată de d-vr, este cunoscută de d-vr. Aștăzi este o simplă faasă a cestiunii pe care avem să o discutăm.

O propunere noșă făcută de cătră una din puteri este adresată guvernului nostru și guvernul nostru voiesc să șcie care este sentimentul țerei în această cestiune.

Dlor, cred că guvernul adresându-se la noi în această împregiurare, îndeplinește mai mult o formalitate, fiindcă de mult cunosc care este sentimentul țerei în această cestiune, și chiar dacă țeara nu s'ar fi manifestat într'un mod pozitiv, guvernul șcie că este dator să apere interesele țerei; și interesele cele mai sfinte în go sunt astăzi. Avem înaintea noastră propunerea Barrère. Nu pot să mi ascun sentimentul unei vii intristări când șciu că această propunere vine dela o putere, dela un popor care iubesc poporul român, care a pur mâna la consolidarea națiunii române. Nu pot dar să mă opresc de a exprima părerea mea de rău asupra originei acestei propuneri. Cu toate acestea, dlor, acel popor care ne face astăzi prin diplomatul său o propunere pe care o cred atingătoare drepturilor noastre suverane, se fie bine convins, că dacă propunerea nu va fi primită de noi, aceasta nu constituie din partea României o ostilitate. Nu, nici odată România nu va fi ostilă națiunii generose, țerei nobile, Franței (aplaus prelungit). Dar atunci când este vorba de apărarea drepturilor noastre, să ne fie permis să facem, și noi ca și dâna. Ea a dat și

dă pe toată ziua exemplul cum trebuie o țară să se aplece drepturile ei, ca ne a arătat că ori când, în contra ori cui, ori cu ce preț, drepturile unei țări trebuie să fie apărute. Vom urma dar pe această cale și vom face și noi ca densa (aplaus prelungit).

Dlor deputați, ce este această propunere? Și nu voinți intra în detalii, ci mă voi ocupa numai de principiul pe care ea l' consacră.

Această propunere consacra un principiu, ea ne spune într'un mod pozitiv și lămurit, că aplicarea regulamentelor de navigație, de polije fluvială, de supraveghiere, se va face de o comisiune mixtă. Eată principiul nefast ce conține această propunere; principiu care era conștient și în anteproiectul austriac. În contra acestui principiu mă ridic. Aplicarea regulamentelor de navigație, regulamentelor de polije fluvială nu se cuvine unei comisiuni mixte, nu se cuvine și nu este dată strănilor; această aplicație este a țerei, este un drept suveran al țerei și țeara nu poate să abdică de el. Eată pentru ce combat încă de la început această propunere, și ori cari ar fi condițiile ei este, peste puțină să adoptăm propunerea, fiindcă este basată pe un principiu care esclude dreptul nostru suveran.

Dlor, această propunere se face în virtutea unui tratat, în virtutea tratatului dela Berlin.

Este oare esact că prin tratatul dela Berlin ni s'a răpit nouă dreptul de a aplica regulamentele pe pământul nostru, în mișcările noastre? Dacă aceasta ar fi așa, eu nu m'aș opune la această propunere, dar din norocire pentru noi, tratatul din Berlin n'a mers până acolo; el ne-a luat un drept, dreptul pe care l' avem țerile riverane de a face singure regulamentele de navigație, de polije și de supraveghiere, și nu m'a încercat să revin asupra acestui punct, căci nici nu este puțină să revin. Dar din norocire pentru noi tratatul de Berlin s'a oprit ac, și nimeni nu are dreptul, în virtutea tratatului de Berlin, să ne ceară mai mult decât ceea ce ne a luat tratatul de Berlin mai cu seamă când este vorba de suveranitate teritorială și țerei, căci nu este mai puțin în joc ac decât așa suveranitate teritorială.

Dlor, sciu că cunoașceti tratatul dela Berlin, l-ați citit de multe ori; dar nu este de prisos, cred, atunci când această chestiune se tratează din nou, să se mă cetească acest tratat pentru ca să se impoștăze în memoria D-voastră conștientul său.

Art. 55 se ocupă de acest punct; el dize: „Regulamentele de navigație, de polije fluvială și de supraveghiere dela Porțile de Fer până la Galați vor fi elaborate de comisiunea europeană asistată de delegații statelor riverane și puse în armonie cu acelea cari au fost făcute sau se vor fi hotărât pentru percural din jos de Galați.”

Așa dar vedeți, dlor, că prin acest articol al tratatului dela Berlin nu ni se ia altceva decât această facere a regulamentelor de navigație, de polije fluvială și de supraveghiere.

Cum dar comisiunea europeană, care era înscănată se face aceste regulamente conform cu tratatul, ne vorbește astăzi de o comisiune mixtă compusă de riverani în parte și întrând într'una și a putere care nu este riverană în acest percur: Austria și un delegat din comisiunea europeană. Atribuțiile ei, a comisiunii europene, era ca să facă regulamentele, car nu se execută regulamentele pe pământul și în apele noastre. În virtutea cărui articol din acest tratat comisiunea europeană dispune ca să se formeze o comisiune pentru executarea regulamentelor? Este ceva de asemenea natură în tratatul dela Berlin? Am cetit și rescitit acest tratat și n'am găsit nimic niciări de asemenea natură.

Vedeți, dlor, care este pretențiunea. Pretențiunea este înscănată. Tratatul de Berlin, este adăvrat, că a luat dreptul de a face regulamentele.

Comisiunea europeană astăzi lucrând, în virtutea acestui tratat, era chemată a face regulamente cari ar se aplica pe pământul nostru. Că aceste regulamente urmând a fi făcute de acea comisiune, ni-

meni nu se mai îndoescă că prin aceasta ni se răpesc un drept al nostru; dar cel puțin aceasta s'a explicat prin aceea că fiind în joc interesul Europei pentru libertatea navigației pe Dunăre, s'a putut combina un sistem încă de la început, astfel încât regulamentele acestea să fie făcute de toți cei intereseși și să aibă o unitate și o uniformitate așa, cum se garantează libertatea navigației, care au putut să creeze unii că s'ar putea întimpla să fie pusă în joc de către riverani, fiindcă, deși riveranii au interes și ei la libertatea navigației pe Dunăre, dar ar putea să fie interese ale riveranilor în contradicție cu libertate absolută a navigației și astfel înțelegem că puterile într'unite la acel congres să se fi ocupat din acest punct de vedere de acei ce ar trebui să aibă dreptul de a face aceste regulamente. Ceea ce s'a și făcut. Dar să vină astăzi comisiunea europeană cu proiecte în cari s'ar stipula că ni se ia și executarea acestor regulamente, drept care al țerilor riverane, drept suveran al țerilor riverane. Aceasta este peste puțină; și este peste puțină cel puțin, ca să o primim noi. (Aplaus).

Ni s'a luat cu tratatul dela Berlin ceva. Am spus, fiindcă nu puteam vorbi atunci. Nu credem că ni se va lua altceva prin o nouă conferență sau prin un alt tratat, și întrebarea ar fi atunci dacă noi am conștient, căci de astădată nu se va trata fără noi, pentru noi; vom trata noi cu ceilalți și cred că în chestiuni de asemenea natură vom să se ne apărăm drepturile noastre și nimeni nu va putea benevolmente să scrie pe o hârtie răpirea drepturilor suverane ale țerei noastre. (Aplaus).

Din acest punct de vedere, dlor, vedeți că încă de la început certare ori ce observație, ori ce discuție în privința unei chestiuni asupra căreia nu se mai poate reveni. Dar în ceea ce privește chestiunea care ne preocupă acum, eu dize guvernului, a cărui opinie doresc eu o cunosc, și dize că nu primesc propunerea Barrère, fiindcă în principiu acestei propuneri sunt călcate drepturile noastre suverane, fiindcă această propunere nu este conformă cu tratatul dela Berlin, fiindcă comisiunea europeană nu poate să facă altceva, în virtutea tratatului dela Berlin, decât regulamente de navigație, de polije fluvială, de supraveghiere și nimic mai mult decât atât.

Nu primesc dar această propunere, și declarațiunea aceasta nu este un *non possumus* acel *non possumus* ne discutat; acel *non possumus* care vine dela o putere supra naturală. Acest *non possumus* nu este numai al nostru, ci este și al tratatului din Berlin, și rezultat din discuțiunea aceluia tratat, din discuțiunea asupra drepturilor persoanelor cari s'nt înscăinate să facă regulamentele de navigație. Discut dreptul acesta și spun comisiunii europene cu fruntea în sus că ea nu este înscănată de tratatul dela Berlin decât să facă regulamente, nu să facă comisiune mixtă care să aplice pe pământul nostru acel regulament (aplaus).

Am cetit protocoloale comisiunii europene și am văzut ce s'a dize de delegatul nostru în acea comisiune. Nu cred dar că cineva să fi avut curajul — vorbese de persoanele oficiale, de persoanele din guvern, — ca să se fi concedat ceva din drepturile noastre strănilor pe o altă cale; fiindcă am văzut din acele protocoale că delegatul guvernului nostru n'a concedat această, am văzut că el, când a fost vorba de comisiunea mixtă pentru executarea regulamentului unde se introducea și un element străin, adică delegatul Austriei, l'am văzut nu numai că n'a primit această opinie, dar n'a primit nici să discute o asemenea propunere (aplaus).

Prin urmare, înțelegem foarte bine că eu nu pot să mi închipuiesc că purtându-se astfel delegatul guvernului în comisiunea europeană, guvernul a putut, într'un mod regulat, să lucreze altfel cu puterile străine și în modul cum se ne poată angaja într'una ceva; nu cred aceasta, ar fi peste puțină să crează cineva un astfel de lucru. Și mai mult de cât astăzi, nu cred că ar fi primit această procedură nici puterile străine în parte cu guvernul nostru, aceasta procedere, de duplicitate, ca la urechiă să vor-

bească într'un fel și delegatul nostru în comisiune să vorbească într'al fel. Nu cred că puterile europene să primească a se juca un asemenea rol pe care nu l'voi califica.

D. ministru justiției. Fățarnic.

D. G. Vernescu. Fățarnic, dize d. ministru.

Așa dar, cred că chestiunea elaborării și aplicării regulamentului de navigație pe Dunăre astfel cum se propune de d. Barrère, această chestiune este întreagă și neatinsă. Dar să nu credeți dv. că merg mai departe; s'au făcut demersuri în privința comisiunii mixte sub altă față, și mă rădă și în contra acelor concesiuni, dacă concesiuni s'au putut să fie făcute; dar în privința chestiunii de principiu, că aplicarea regulamentului să se facă de o comisiune mixtă pe pământul nostru, cred că această chestiune este neatinsă și nu cred că guvernul va primi ceea ce i se cere astăzi. Chiar dacă așa face presunerea inadmisibilă că dv. într'un moment de slăbiciune, ați dize astăzi guvernului nostru: supuneți, dați aceste drepturi strănilor, cred că guvernul ar avea destulă mînt și destul patriotiam ca să nu facă aceasta (aplaus).

D-lor am auzit discutându-se propunerea Barrère, și pare că unii dintre noi, dacă nu mă înșel în discuțiunea publică care a avut loc la Senat, chiar unii din ministri ar fi avut părerea că poate să intre în discuție primind ca punct de plecare propunerea Barrère. Ei! Aceasta este o părere nericită și și ea ne aruce unde nu voim noi și nici nu scim unde am ajunge. În adevăr, când am primit această propunere ca punct de plecare, am primit principiu, și care este principiu? Comisiunea mixtă cu Austria pentru executarea regulamentului; nimic mai mult, nimic mai puțin. Eată ce am primi de o cam dată când am pleca dela această propunere Barrère. Ori dacă acesta este punctul principal pe care noi nu voim să primim cu nici un preț, afară numai dacă vom să renunțăm la drepturile suverane ale acestei țeri, ce discuțiune mai poate avea loc cu noi asupra acestei propuneri?

Am auzit dizeându-se, că dacă puterile ar primi amendamente în această propunere, care amendamente să fie de natură a ne da și nouă în aplicarea regulamentului ceea ce ni se cuvine, propunerea ar putea să fie admisibilă. Vă spun drept, d-lor că nu cam înțeleg acest cuvânt. Ce fel? Într'un proiect unde aplicațiunea regulamentului ni se ia cu desăvârșire de străni, ați voi să ni introduceți amendamente cari să ne dea și nouă parca ce ni se cuvine în privința aplicațiunii? Apoi nouă ni se cuvine tot. Ce puteți să dați d-voastră în privința aplicării regulamentelor pe pământul nostru? Aveți oare dreptul să faceți această față cu tratatul dela Berlin? Nu. Tratatul dela Berlin este aci și mai înainte de tratatul dela Berlin este dreptul nostru pe care nu ni l'atins nimeni. Apoi cum voii d-voastră să intrați în discuțiune asupra aplicării regulamentului? În privința acestei aplicări poate fi cineva care are dreptul să ne facă parte și nouă și altei părți? Aceasta nu este admisibil, aceasta este ceva ermafrodit principiu este rău și de aceea nu putem primi această propunere.

Dlor, s'a mai dize că propunerea aceasta ar avea oare cari avantaje, și aceasta s'a dize avându-se în vedere ante proiectul austriac; ar avea avantajul în privința comisiunii europene chiar, căci această comisiune are puterile sale limitate până la 1853, și dacă s'ar primi propunerea Barrère ar lega comisiunea mixtă cu comisiunea europeană; car' dacă nu s'ar primi, s'ar putea întimpla ca Puterile, învoindu-se pentru prelungirea comisiunii europene, gurele Dunării dela Galați în jos vor rămăna în mâinile unei puteri care numai bine-voitoare n'ar fi pentru navigațiunea Dunării și atunci periclităm și noi interesele noastre pe Dunăre.

Argumentul acesta nu mi se pare convingător. Dacă s'a instituit o comisiune europeană la Dunăre, aceasta nu s'a făcut ca să se garanteze interesele noastre pe Dunăre ci tomai ca să se garanteze interesele navigației pentru întreaga Europă, și nu pentru că am primi noi propunerea Barrère

în privința comisiunii mixte sau pentru că n'am primi o acele interese ale Europei s'ar sdruceia și Europa ar renunța de acum înainte la libertatea navigației pe Dunăre. Nici de cum. Și dacă veți observa bine ce face propunerea Barrère, veți vedea că pentru comisiunea europeană se iau mai multe garanții spre asigurarea Europei în privința liberei navigații pe Dunăre.

Așa dar, interesele cele mari la gurele Dunării ale celor-lalte puteri s'nt întemțiate ca și ale noastre și poate mai presus decât ale noastre, pe libertatea navigației, și prin urmare nu poate fi nici un pericol în această privință.

S'a mai dize că în propunerea Barrère nu mai există votul preponderant. Există însă ceva mai periculos decât această, există în loc de un vot preponderant în cas de paritate, există posibilitatea ca o putere care n'ar trebui să fie în comisiunea mixtă să aibă de mai multe ori două voturi; și nu numai că de mai multe ori ar avea două voturi, dar, după cum o combinat propunerea Barrère, Austria care după ante proiectul avea un vot, și acela preponderant numai în cas de paritate, ar avea acum dela început două voturi. Și în adevăr, în propunerea Barrère se dize în mod pozitiv că se va lua un delegat din comisiunea europeană după ordinea alfabetică a puterilor. După ordinea alfabetică va veni mai întâiu Alemaniam. Dar poate 'mi veți dize că Alemaniam nu este Austro-Ungaria și că prin urmare, aceasta nu va se dize nici un vot preponderant, nici al doilea vot. Sciu și eu că Alemaniam este deosebită de Austro-Ungaria și că teritoriul și politicește; dar mai sciu un lucru că cetind toate protocoloale încheiate cu comisiunea tratării chestiunii Dunării, am văzut pe Alemaniam dispună a lua mai mult decât ceea ce cerea Austro-Ungaria în privința influenței ei pe Dunăre.

Nu voiu se ceteșcu anume toate articolele cari se găsesc în protocoloale; dar cine nu este convins de aceasta n'are de cât să 'mi spuie că nu este exact ceea ce dize eu și i voi ceti articolele în care Alemaniam merge cu pretențiunile mai departe decât Austro-Ungaria.

Așa dar după propunerea Barrère, Austro-Ungaria va avea în epoca dăntău a comisiunii mixte două voturi. Ce se va întâmpla însă în epoca de a doua? După ordinea alfabetică a puterilor, va veni atunci delegatul Austriei.

Așa dar eată că și în a doua perioadă Austria va avea în comisiunea mixtă două voturi. Dar acel poate mi se va răspunde că are să vie Franța și România, etc. Aceasta însă va fi târziu, și până atunci eată ce se va întâmpla: după această propunere Barrère, toate numirile funcționarilor, toate regulamentele au să fie făcute în epoca dăntău și în cea de a doua; într'un cuvânt toate dispozițiunile au să fie luate în aceste două epoce dăntău, încât când vor veni delegații celor alte puteri se vor găsi în față cu nisece fapte împlinite.

Așa dar d-lor, înțelegem foarte bine, propunerea Barrère nu are nici un avantaj, ci din contra, este mai rea de cât ante-proiectul Austriei, și atacă în mod și mai violent tratatul dela Berlin.

Dreptul nostru ni s'ar lua prin această propunere nu numai pentru prezent, dar ni s'ar lua pentru tot deama, și această comisiune mixtă ar avea să dureze până atunci până când va vedea un cataclism european care să sfărăme acest tratat. (Aplaus).

Așa dar, d-lor, am deprețat să dize că propunerea Barrère este mai rea de cât ante-proiectul Austriei. Ea mai are și un alt reu: în ante-proiectul Austriei era dreptul de apel și prin propunerea Barrère s'a șters acest drept.

Vedeți dar d-lor, că noi nu ne putem rădăci până acolo, în cât să ne apropiăm propunerea Barrère pentru că ar avea ceva mai bun, mai avantajos pentru noi, decât a avut ante-proiectul austriac; ea este mult mai vătămătoare dreptului nostru suveran, și de aceea trebuie să respingem această propunere care conține nisece principii atât de pericioase intereselor noastre economice, politice, naționale etc. Eată pentru ce trebuie să o respingem. (Aplaus). (Va urma).

Varietăți.

Comunicações înlesnitate. Cu începutul ordinii nouă de circulare pe liniile ferate ale statului, s'au introdus și unele schimbări, cari au intrat în vigoare dela 15 Maiu n.

Începând din amintita zi se vând mai cu seamă bilete pentru dus și întors (tour și retour), cari vor avea valoare 10 zile: dela Sibiu la

Table with 3 columns: Location, II Classă, III Classă. Rows include Budapesta, Brașov, Cluj, M. Vaserheiu, Oradea-mare, Sighioara.

De deosebită însemnătate sunt biletele, cari se vor da Duminică și sâmbăta, în valoare de 1 singură zi, celor ce, vor pleca de aci la Onca: prețul va fi pentru Classa II, 80. cr. Classa III, 50. cr. Cu un astfel de bilet poate cineva să plece cu trenul de dimineața, ca cu cel de seară să se poată eară întoarce la Sibiu.

Biletele de dus și întors (tour și retour) privesc toate trenurile, cari transportează persoane, afară de trenurile accelerate.

De asemenea se vor pune la dispozițiune bilete de dus și întors, pentru cei ce vreau să meargă la băi, și adică pentru următoarele stațiuni cu următoarele prețuri:

Table with 3 columns: Location, II Classă, III Classă. Rows include Vâlcele (Feldioara), Bazna (Medias), Turnad (Brașov), Covîntița (Rozsahegy), Lucsiva, Szilacs, Parad.

Aceste bilete pentru băi au valoare din 15 Maiu n. până în 15 Octombrie și trebuiesc la reîntoarce să fie providute din partea respectivei direcțiuni a băilor cu sigiliul direcțiunei băilor și cu subscrierea Direcțiunei.

Pentru copiii sub 2 ani se cere un bilet întreg; un copil sub 10 ani merge pe classa II cu un bilet de baie de classa III; Copiilor cari merg pe classa III nu li se micșorează prețul călătoriei. Un om crescut și un copil sub 10 ani plătesc în classa III la oaltă un bilet pentru a II classă.

Copii până la 3 ani merg gratis. Pachete până la 25 chilogramme tot asemenea merg gratis.

(Himn). Dl. Iosif Popescu inginer, de mine în România și Dra Maria Nasta au celebrat în 6/18 Maiu a. c. cununiele dlor aici în Sibiu.

(Camera advocaților din Sibiu) publică primirea advocatului Ioachim Fulea, domiciliat în Sebes, în lista ei.

(Mulțămită publică.) Pentru numeroasă participare la conculcul scumpului nostru decedat, Dimitre Rūs s major în pensine, ne exprimăm tuturor mulțămită cordială.

Sibiu 16 Maiu 1882.

Trista familie. Jour fix. Piesă aceasta care a fost aplaudată în rândul trecut, se va reprezenta ați de seară în favorul „Reunibilu pentru înfrumțarea cetății”. Nobilul motiv credem că va îndemna publicul la concursul cel mai numeros.

(Sfințirea unei biserici) Ni se scrie din Bielefeld despre sfințirea biserice de acolo următoarele: „Comuna Bielefeld ca filie la Lisnău, aparține protopresbiteratului L al Brașovului. Toată comuna constă numai din 30 familii românești și 3 — 400 familii ungurești. Până în zilele de față bieții nostri Români n'au avut nici școală, nici biserică, și

totuși și au conservat în mijlocul unei alte națiuni străine confesiunea și naționalitatea! Ear bucuria lor, cu ocaziunea sfințirii biserice pe care au ridicat-o cu multe jertfe e nespusă.

Sfințirea bisericei sa făcut în mod următor: După servitiul divin, P. Protopresbitu Ioan Petric ține o cuvântare, în care espune însemnătatea biserice, datorile creștinului față cu biserica și școala; apoi însoțit de 6 cântăreți conđuși de D. Colceriu, se duce sub un umbrariu verde, unde se dete un prânz public, la care luară parte mai mulți, fără deosebire de naționalitate. Interesante sunt toastele, cari se ridicară la acest prânz. Amintind aci toastul cel dintâi al D. protopresbiter I. Petric, în onoarea Excelenței sale Miron Romanul; apoi toastul Judeului comunal în sănătatea D. protopresbiter Petric, toastul D. Protopresbiter pentru Titori, în care aduce mulțămită confraților Maghiari din comuna noastră, care în semn de iubire către Români noștri au donat 200 fl. pentru biserică și 100 fl. pentru clopote; apoi au mai toastat d. paroh Olariu din Lisnău, laudând concordia și blăstămând individul, care și denegă naționalitatea și confesiunea sa; D. Olariu își încheie toastul mulțămind confraților maghiari pentru iubirea lor, dovedită prin faptul între acestea d. protopop I. Petric se depărtează, lăsând un dulce suvenir nesters în inimile Românilor din Bielefeld.

După aceea au urmat jocuri chiar în curtea biserice, între atele nu pot să nu amintesc și meritul proteșei din Lisnău, care singură a mulțămit la prânz pe toți oaspeții fără deosebire.”

În chipul acesta s'a sfințit biserica noastră din Bielefeld, biserică care are să fie scutul și forteața Românilor noștri din amintita comună!

(Foc.) În 8 Maiu n. a ars în Sighioara șura unui Român în dosul casarmei husarilor, cu grajd cu tot până la pământ.

În 9 Maiu n. în câte-va oare au ars în Lovnic (Cohalm) 68 de gazde, dintre cari la 21 de gazde au ars casele cu tot ce era într'ensele și șurile cu bucate. Dauna se țice că au fost foarte mare.

(Duelo în perspectivă.) Deputatul croat D. Starcevic se țice — după cum scrie foia „Drau” — că a fost provocat la duel de mai mulți membri tineri ai dietei ungurești, din cauza recentelor atacuri contra națiunei ungurești.

(Români din Egipt.) „Românul” primesce dela d. L. Lucaei farmacist din Alexandria (Egipt), o scrisoare îndreptată în numele Românilor stabiliți în Egipt.

După această scrisoare, populația română, locuind în Alexandria numai s'ar ridica la mai mult de 90 familii. Această numeroasă populație, neavând nici un reprezentat al României, se află supt protecțiunea diverselor consulate străine; cea mai mare parte însă stă supt legea musulmană a guvernului egiptean. Această stare de lucruri nu poate dura. Guvernul român ar trebui să înființeze numai de cât un consulat în Egipt, sau cel puțin să numească un consul onorific, care ar grupa supt singur scut atâtea familii românești.

(Un servitor credincios glumet.) În sâmbăta trecută predetă un privat din Cluj servitorului său o banotă de 100 fl. ca se o schimbe. Servitorul însă nu se mai întoarse acasă. Dar într'aceea vine un espres la privatul nostru și i immanează o epistolă de următorul cuprins: „Află bunul nostru stăpân, că eu nu pot trăi fără lișca mea; din acest motiv țin cu plăcere la mine

suta de florini, ca să-mi încerc norocul; și urred acestea le puteți considera ca document, despre datoria cu care me sânt dator; eu voi solvi vredată banii cu interese cu tot dacă d-voastră nu mă veți părți la tribunal. De altmintelea mă poți căuta în țeara canarilor. Conțetățeanul D-voastră V.”

Loc deschis

Epistolă deschisă.

Onoratele Doamne Anna Gall, presidentă a fondului pentru școala de fețițe în Abrud la (Abrudsat).

În Nr. 46 a „Telegrafului Roman” Domniata ai publicat mulțămită publică domnului Alexandru Danciu din Bucium-Cerbu, pentru că ar fi administrat capitalul adunat dela o petrecere a casinei române din Abrud în folosul școalei de fețițe de acolo. Domniata afirmă că numitul domn ar fi fost casarui societății de lectură în anul 1870, și cumă Domniata ar fi păstrat aceea sumă, ce acum reprezintă un capital de 200 fl., ba ce este încă și mai mult utozei a afirma, că numitul a adus aceasta la cunoștința on. Dtale.

Aceasta mulțămită publică cuprinde în sine nece neadevăruri prea orzene decât se nu fie descoperit adevărata starea lucrului și mai cu samă pentru aceea, ca on public se poată vedea că la cât se pot demite oamezii în schimonosiri.

Așa dar vin on doamnă a dechiara, cumă Alexandru Danciu n'a fost nici odată casarui societății de lectură din Abrud, ci în anul 1870 am fost eu. Eu am adunat acei bani și i-am elocut cu convoirea comitetului la mâna lui Alexandru Danciu, care de bună voiă a promis 25% interese pre an și mi-a manuat una obligațiune despre acest împrumut. Încă în anul trecut am trimis prin d. Nicolau Lobontiu din Abrud la mâna onor. Domnieitale acea obligațiune, și Domniata cu datul din 6 Iuliu 1881 mi-ai trimis adeverință despre primirea acestei obligațiuni a d. Al. Danciu, și care adeverință și ați se află la mâna mea.

Cine merită mulțămită după părere greșită, ce o ai? d. Al. Danciu, care și depurează datoria sa, s'au acei bărbați cari cu țeci de ani se niseau a da îndemn publicului din Abrud la idea de a înființa o școală de fețițe, care nici ați nu există? Au trecut 11 ani și cu toate că fondul de școală s'a înființat, d. Al. Danciu n'a grăbit a-și depura datoria sa la acei fond până ce nu-i s'a prezentat obligațiunea, ba a retăcut aceasta, prin urmare li disput dreptul de a putea primi pentru aceea sumă mulțămită dată de Domniata cu atâtea emfasă.

Te fac atență on doamnă că pre calea minciunei numai stricări poți aduce fondului școalei, și nici decum nu convine cu pozițiunea onorifică ce o cuprinzi de te folosi de atari acutăcări prin diaristica națională îmbrăcânduți favoriiți cu meritele altora.

Este un lucru vătămător și aceea că Domniata de un an de țile ai retăcut primirea obligațiunei și în câte cutăriți facute în diaristica națională până acum, niciării nu ficuși amintire despre acest capital, eară acum la provocarea mea făcut prin parochul din Bucium-Cerbu Ion Todeșcu. Domniata în forma aceea schimonosită ai cutuit primirea acestei obligațiuni.

Pentru cele de sub rubrica aceasta Redacțiunea nu la responsabilitate. R.

Pre lângă care sânt cu cuvîncioasa aprețiere al Dtale. Alba-Iulia 3/15 Maiu 1882.

Rubin Palitia advocat.

Bursa de Viena și Pesta

Din 16 Maiu n. 1882.

Table with 3 columns: Item, Viena, B-pesta. Rows include Renta de aur ung., Renta de aur ung. de 4%, Renta ung. de hărtie, etc.

Nr. 47. [75] 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunei vacante de preot de a III-a clasă în comuna Dăncu-mic, cu aceasta se escrie concurs cu termen de 30 țile dela prima publicare în „Telegraful Roman”.

Emolumentele sânt următoare:

- 1. Casă parochială cu șură și grădină.
2. 13 jgăgere pământ și 365 stângini pământ arătoriu și feneț;
3. Dela 140 case, câte una ferdelă vechie de 16 cupe curcurz cu cocian din care 30 ferdele sânt ale cantonului;
4. Una țif de lucru s'au 40 cr. dela totă casa;
5. Venitele stolari îndatinăte.
Toate aceste aduc un venit anual de circiter 422 fl. v. a.
Cei ce doresc a ocupa acest post dela paroch, au să și aștearnă suplicile sale instruite în sensul statutului organic și a regulamentului provisoriu congressional din 1878 pentru parochii, la oficiul protopresbiterial al Orăștiei, în mai sus scrisul termin.

Orăștia, 4 Aprilie, 1882. În conțelegere cu comitetul parochial.

Nicolae Popoviciu m. p., protopresbiter.

Nr. 139 1882. [79] 1-1

Anunțiu.

Maria Lungu din comuna Călnic protopresbiteratul S. Sebeșului, prin sentența preaveneratului consistoriu arhiepiscopian din 1 Aprilie 1882 Nr. 469 B, s'au desparțit de cătră prigrubitel ei bărbat Nicolae Gonciu tu de aci, ceea ce în sensul §. 124 din Regulamentul pentru procedura judecătorească în cause matrimoniale se aduce la cunoștință publică.

Sebeș în 30 Aprilie 1882. Oficiul protopres. gr. res.

Subscrisul a deschis Cancelarie advocațială în S. Sebeș, ce prin aceasta se aduce la cunoștință onoratului public.

Ioachim Fulea, advocat. [76] 3-3